

NAS GLAS

P. n. licejska knjižnica
Realna gimnazija tu

Glasilo Osrednje Zveze javnih
 nameščencev in upokoјencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne šte. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
 dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrletna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

Oglasi-po ceniku.

Uredništvo: Štebi Alojzija, Vič pri Ljubljani, Pod Rožnik šte. 296. Rokopisov
 ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le pod-
 pisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednico.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se poš-
 lja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja
 je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Apel O. Z. na novo vlado.

O. Z. je po svojem predsedniku M. Lillegu in tajniku Joži Bekšu izročila 2. tm. novi vladi v roke ministra poljoprivrede i voda g. dr. Kulovca sledečo spomenico:

»Visokemu ministrskemu svetu in njegovim članom!

Osrednja Zveza javnih nameščencev in vpo-koјencev za Slovenijo se je kot nad političnimi strankami stoječa in vse svrokovne organizacije drž. nameščencev v Sloveniji združujoča organi- zacija obračala s svojimi zahtevami do vseh vlad, ki jim je bilo doslej usojeno ravnati državno kr- mlo, z odkritim zaupanjem in s polno samoza- vestjo.

Z enakmi čustvi si dovoljuje opozoriti seda- njo vlado na neizvršene obete njene predhodnice s smelo zavestjo, da bo ta vlada, ki je dvignila svoj prapor v znamenju zakona, pravice in reda, rešila materijalno in etično vprašanje državnih nameščencev, ki ga hkratu smatramo za državno vprašanje, v opravičenem smislu zahtev njihovih organizacij.

Podpisana Osrednja Zveza mora z žalostjo ugotoviti, da se njene zahteve, ki so bile predlo- žene potom »Glavnega Saveza državnih činovnika i službenika« v Beogradu in ki so obenem zahte- ve celokupnega državnega nameščenstva od do- sedanjih vlad sploh niso uvaževale, če pa so se, samo v nezadostni meri.

Nadeja pa se z vsem prepričanjem, da bo se- danja vlada posvetila tem zahtevam večjo paž- njo in po svoji najboljši moči ter volji v naj- krajšem času pripomogla do njihove udejevitve.

V naslednjem si dovoljuje podpisana O. Z. na kratko očrtati nekaj postulatov, ki bistveno in za prvi čas nagloblje posegajo v duševno raz- položenje državnih nameščencev in ki je njih ugoditev najnujnejše potrebna.

A) Obče zahteve.

1.) K uredbi o draginjskih dokladah.

Načelo pri odločitvi teh doklad naj bi bilo v smislu resolucije z dne 17. decembra 1923. v Novem Sadu, kratko izraženo, takšno, da bo v polni meri ustrezalo zahtevam, izraženim pod točkama a—d), odstavka II. te resolucije. Ugo- tavljamo, da vlada ni vodila računa o danih obetih in da je zlasti s popolno brezbriznostjo šla preko zahteve 100% povečanja draginjskih doklad za drž. vpokoјence in da velja še danes docela neutemeljena in nesocialna razlika med osnovnimi pokojninami, ki se izplačujejo deloma v dinarjih, a velikemu delu še vedno v kronah, ki že davno niso več plačilno sredstvo naše kraljevine.

Ker draginja od 1. maja tl. kot dneva, ko je stopila v veljavo nova uredba o draginjskih do- kladah, absolutno ni padla, je bilo treba, da osta- nejo draginjske doklade tudi za tiste drž. name- ščence, ki so se jim te doklade z novo uredbo zmanjšale, najmanj takšne, kakor so bile pred 1. majem tl. V tej konsekvenci moramo dalje gledati

2.) izplačila razlike med prejšnjimi in novimi temeljnimi ter položajnimi plačami zahtevati, da se ta razlika za čas od 1. oktobra 1923. do 30. aprila 1924 po odbitku prejetih avansov izplača v najkrajšem času, ker je nje izplačilo zagotovljeno v čl. 249. zakona o civilnih

uradnikih in ostalih drž. nameščencih z dne 31. julija 1923.

Da vlada ne bi imela zadostnega budgetnega kritja za izplačilo te razlike, je docela izključeno, saj je znano, da se v to svrhu z zakonom o pro- računskih dvanajstih za mesec oktober de- cember 1923 in januar-marec 1924. določena špe- calna kredita (člen 3. obeh zakonov) v skupnem znosu 400.000 Din nista porabila.

3.) Uredbe o razvrstitvi drž. uslužbencev sploh ne moremo imenovati uredbo, ker ničesar ne ureja, ampak je nasprotno napravila prav v vseh resorih drž. nameščencev nedogleden kaos in s tem via facti z globoko zarezo v pridobljene pravice povzročila med drž. nameščenci burjo ogorčenja in nezadovoljstva. Za to predlagamo: za pokrajine, v katerih so bili popreje normirani takozvani činovni razredi, prepuščajoč za ostale dele naše države tem načilom odgovarjajoči pro- porc, oziroma razmerje — brezpogojno revizijo na sledeči osnovi:

I. kategorija.

VI. činovni razred in višje . . .	3. grupa
VII. » »	4. »
VIII. » »	5. »
IX. » »	6. »
X. » »	7. »
XI. » »	9. »

II. kategorija.

VII. čin. razred in višje ter VIII. čin. razred z nad 20 let službe	1. grupa
VIII. čin. razr. in IX. čin. razr. in z nad 15 letno službo	2. »
ostali uradniki IX. čin. razreda in X. činovnega razreda	3. »
XI. činovnega razreda	4. »
pripravniki	5. »

III. kategorija.

VIII. činovni razred in višja ter IX. čin. razr. z nad 15 letno službo	1. grupa
ostali uradniki IX. in X. činovne- ga razreda	2. »
X. činovnega razreda	3. »
pripravniki	4. »

Za uradnike, ki službujejo v višji kategoriji, kakor zanjo odgovarja njihova šolska sprema, naj se za prehodno dobo in brez izbegavanja izvaja člen 230. zak. o civilnih drž. uradnikih.

4. Zakon o civilnih drž. uradnikih.

niti približno ni zadovoljl drž. uslužbencev in vpokoјencev. Zato naj visoka vlada z vso ener- gijo deluje na to, da se s posebnim zakonom izpremene ominozni členi 234., 239., 240. in 246. na način, kakor je bil predlagan v točki I. reso- lucije »Glavnega Saveza« z dne 12. novembra 1923. v Beogradu, oziroma v smislu načrta zako- nodavnega odbora, ki ga je bil leta predložil koncem leta 1922. Narodni skupščini.

Vse to, kar smo doslej navedli, smatramo za minimalne zahteve, od katerih ne moremo od- stopiti pod nobenim pogojem.

5.) Ugodnost polovičnih voženj na drž. železnicah in parobrodih.

Vsem državnim aktivnim in vpokoјenim na- meščencem naj se prizna stalna ugodnost do po- lovičnih voženj po vseh drž. železnicah in paro- brodih. Ta zahteva, ki smo jo v naših spomeni- cah že ponovno utemeljili, je v primeri z milijon- skimi dohodki ministrstva saobračaja tako ma-

lenkostna, da državnega budgeta ne more spra- viti iz ravnovesja. Sicer pa je bila enaka olaj- šava priznana vsem tem drž. nameščencem že pod Avstrijo. Znano dejstvo je, da potuje drž. nameščenec v privatnih poslih le tedaj, kadar to zahtevajo neizbežne okolnosti in da mu za daljše izlete nedostaja gmotnih sredstev.

Ako bi ministrstvo saobračaja iz nam nezna- nih razlogov ne moglo pristati na stalno ugod- nost polovičnih voženj, potem prosimo, da se se- daj veljavne legitimacije za trikratno polovično vožnjo proširijo vsaj najmanj (na desetkratno takšno vožnjo v letu.

B) Specijalne zahteve.

1.) Uvrstitev mesta Ljubljane in Maribora v I. draginjski razred.

Kot specijalno lokalno zahtevo prednašamo visoki vladi, da se uvrstita mesti Ljubljana in Ma- ribor v I. draginjski razred za odmero osebnih draginjskih doklad. O tem vprašanju se je leta 1923 že bavilo ministrstvo notranjih zadev, pa je njega rešitev iz nepojmljivih nam razlogov od- ložilo. Pokrajinska uprava za Slovenijo je tedaj stavila z vsemi dokazili o draginjskih razmerah v teh dveh mestih utemeljeni predlog, vsled če- sar bi bilo vsako ponovno utemeljevanje odveč.

Kdorkoli iz Ljubljane ali Maribora se je zađ- njega pol leta mudil v Beogradu, bo brez vsakih predsodkov in docela objektivno lahko potrdil, da se dá v I. draginjski razred uvrščenem pre- stolnem mestu Beogradu — ako izvzamemo sta- novanjsko vprašanje — ceneje živeti, kakor v omenjenih dveh mestih.

2.) Uradne ure pri delegacijah ministrstva financ za Slovenijo in njej podrejenih oblastvih in uradih

Gosp. finančni minister dr. Stojadinovič je z razpisom od 9. maja tl. Ka br. 1892 določil, da se pri oblastvih in uradih področja delegacije ministrstva financ za Slovenijo uvede za čas od 1. junija do 1. septembra tl. neprekinjena poletna delovna doba, ki trajaj ob delavnikih, izvzemši soboto, 6in pol ur, ob sobotah pa 6 ur in sicer ob delavnikih od 7. do 13. in pol, ob sobotah pa od 7. do 13. ure.

Ker se bojimo, da veljavnost tega razpisa ne bo pravočasno podaljšana tudi za vse ostale me- sece in da bo s 1. septembrom tl. stopila v ve- ljavo zopet deljena uradna frekvenca tj. od 8. do 12. in 15. do 18. ure, si dovoljujemo opozoriti vl- soko vlado na določbo člena 264. fin. zakona za leto 1924./25., ki izrecno določa, da trajaj de- lovni čas pri administrativnih oblastvih najmanj 7 ur v slučaju nepretrganega poslovanja, za kar v tem primeru prosimo, pa 6 in pol ur dnevno.

Prošnja vseh finančnih nameščencev, ki so organizirani v »Društvu finančnih konceptnih uradnikov za Slovenijo«, »Društvu državnih rač- unskih uradnikov za Slovenijo«, »Društvu slo- venskih geometrov«, »Sekciji poreskih činovnika za Slovenijo«, »Društvu finančne kontrole« in »Društvu davčnih izvrševalcev« ter preko teh or- ganizacij v podpisani Osrednji Zvezi, je, naj se pri finančni upravi za Slovenijo uvede za vse mesece v letu neprekinjena, tj. enkratna uradna frekvenca, ki trajaj od delavnikih od pol 8. do 14. ure, ob sobotah pa od pol 8. do pol 14. ure, kakor je bilo in ostane v navadi pri vseh ostalih resorih, ki nimajo nočne službe. Ako bi se tej skromni prošnji slovenskih finančnih nameščen-

cev ne ustreglo, bo veliki njih del, ki je v popoldanskih urah baš zbog nezadostnih osebnih prejemkov, ki mu jih daje država, privatno zaposlen, težko materialno prizadet.

Ne v zadnji vrsti je treba uvaževati stanovanjske prilike, saj je znano, da je mnogo nameštencev vsled pomanjkanja stanovanj prisiljeno stanovati v okolici. Dvakratni uradni obisk bi torej tudi v tem oziru vplival kvarno, ker bi večja potreba na obučevalu še bolj pretresla že itak zrahljano gospodarstvo državnih nameštencev.

Posledica dvakratne uradne frekvenca pa bi bila tudi absurdnost, da bi računski uradniki računovodstvenih odsekov, ki so podrejeni finančni delegaciji, uradovali od 8. do 12. in 15. do 18. ure, dočim bi njih naredbodavci poslovali po starem, tj. od pol 8. do 14. ure. Kakšna kontinuiteta med računopolagači in naredbodavci, bi to bila, si je lahko misliti.

Nobena tajnost dalje ni, da materialni del novega zakona o civilnih državnih nameščenih tudi v slučaju korenite remedure državnim nameščenem zbog nedostajanja državnih sredstev ne bo mogel nuditi popolne gospodarske neodvisnosti in da bodo še za dogleden čas več ali manj vezani na postranske dohodke. In če končno nobeden teh razlogov ne bi držal, se priporoča ne prekinjena uradna frekvenca že sama in sicer iz ekonomskih razlogov in iz ozirov na štedenje državne uprave. Uradni prostori bi se kurili v zimskem času samo enkrat, dočim bi se morali ob pretrganem poslovanju dvakrat, tj. dopoldne in popoldne in poleg tega v večernih urah tudi še razsvetljevati.

Ne glede na vse te okolnosti pa bo gospod. fin. delegat za Slovenijo v znani svoji objektivnosti brez dvoma lahko priznal, da dosedanje uradovanje vsled nedeljenih uradnih ur ni trpelo marveč da je uradništvo z vestnostjo in pridom vršilo svoje dolžnosti. Bojimo se, da takšna izjava čez par mesece, ako bi se moralo uradovati dopoldne in popoldne, ne bo več mogoča, ker bi se ne zmanjšala samo ambicija, ampak bi spričo novo nastalega položaja trpela tudi disciplina.

3.) Nagrade davčnemu uradništvu na osnovi finančnega zakona za leto 1922/23 (čl. 121).

Citirani člen finančnega zakona določa pooblastilo finančnega ministra, ki sme nakazati iz svote iztirjanih davčnih zaostankov, ako se izkaže uspeh iztirjevanja zadovoljivim, davčnemu uradništvu gotove nagrade. Dočim so bili slovenski uradniki za proračunsko leto 1920/21 teh nagrad deležni, se nakazilo za l. 1922/23 zavlačuje pod krinko najrazličnejših razlogov, če tudi je Slovenija pri iztirjevanju davčnih zaostankov izkazala relativno najpovoljnejši uspeh. Poudarjamo, da kreditno vprašanje glede nakazila nagrade ne dela nobenih težkoč, ker bi se mogla izplačati v breme višjega dohodka po partiji 187 »naprata poreza na dugu«, kakor se je to prakticiralo tudi za leto 1920/21.

Dostavljamo, da je generalna direkcija neposrednih poreza o stvari točno informirana in ni po našem mnenju nobenega razloga, da bi ne mogla tega častnega dolga napram slovenskemu davčnemu uradništvu poravnati v najkrajšem času.

Podpisana Osrednja Zveza prosi visoko vladno, da navedene postulate prouči ter dokumentira svojo naklonjenost napram državnim nameščenem s tem, da jim v najkrajšem času ugodi.
O. Z.

„Hotel Slon“, Ljubljana
Moderno preurejeno kopalnišče, restavracija in kavarna
Centralna kurjava!

Ramsay Macdonald*.

Življenjepis velikih mož zanima vsakogar, zato se navadno opiše vsaka malenkost iz njihovega življenja. Tak mož je nedvomno sedanji angleški ministrski predsednik in vodja londonske konference Ramsay Macdonald. V Curihi je izšla nedavno v nemškem prevodu knjiga z Macdonaldovim življenjepisom od M. Halimtona. Z ozirom na omejen prostor se nam ni mogoče obširneje pečati s tem za-

nimivim delom. Vendar pa hočemo v glavnih potezah podati popis Macdonalda, čegar stališču v zunanji politiki se je jela približevati tudi naša nova vlada.

Macdonald je bil rojen leta 1866 in je obiskoval samo ljudsko šolo. Pozneje je prišel z dežele v London, kamor ga je gnalo hrepenenje po čim večji izobrazbi. Tu je bil najprej pisar v neki trgovski hiši, pozneje pa delavec v neki kemični delavnici. Kot samouk je ves svoj prosti čas porabil za učenje. Ko mu je bil dovoljen štipendij za nadaljno izobrazbo, je radi prenapornega dela popolnoma omagal tako, da študija ni mogel nastopiti. Usoda je hotela, da se je lotil politike, katero je z vso vnetostjo študiral. Sprva je bil politični tajnik in soustanovitelj delavske stranke (Labour Party), pozneje pa državni poslanec in priznan vodja delavske stranke (1911.—1914.) Ob izbruhu vojne bi bil lahko postal minister kar pa je odklonil, ker je smatral vojno za zločin nad narodom. Radi tega in ker se je ob neki priliki izrazil prijateljsko o Nemcih, je učinil — kar so zatrjevali njegovi prijatelji in nasprotniki — s polno zavestjo politični samomor. Sledilo je osem težkih let, polnih trpljenja in preganjanja. Proglasili so ga za veleizdajalca, radi česar so mu odvzeli vodstvo delavske stranke. Leta 1918. je izgubil tudi svoj poslanski mandat. Večina njegovih prejšnjih prijateljev ga ni hotela več poznati. Bil je izobčen iz družbe.

Toda kljub temu ni miroval. Tudi tekom vojne in kljub izjemnim zakonom je govoril pred svojimi razkačenimi protivniki proti vojni. Leta 1922. pa je prišel nenadoma in nepričakovano velik preokret: Ne da bi bil preklical le enega svojega dejanja storjenega ob izbruhu in med vojno, je bil tega leta zopet izvoljen v parlament ter je prevzel istočasno tudi zopetno vodstvo angleške delavske stranke. Njegovemu vplivu in bistroumnemu vodstvu se je posrečilo, da je onemogočil povzdig in razvoj komunistično-boljševiške stranke na Angleškem. Danes je Macdonald krmilar angleške svetovne države in drži z manjšino glasov delavske stranke v šahu tako liberalno kot konservativno stranko.

Po svojem prepričanju je Macdonald socialist, toda nikar revolucionar. On stoji na stališču, da brez duševne sile in temeljnih priprav proletarijat ne bo trajno zavojeval novega sveta. Njegovo prizadevanje gre za tem, da bi vse ljudi prepričal o tem, da je napredek človeštva k boljšemu blagostanju mogoč le z medsebojno pomočjo in skupnim delom, ne pa z razrednimi boji, še manj pa z vojnami.

Ko so volilci po končani vojni jeli treznejše soditi, so spoznali, da jih toli zaničevani Macdonald ni nikoli nalagal niti z eno samo besedo, da je sicer žrtvoval svojo osebo, a nikdar svojega prepričanja, ki mu je bilo vedno sveto. S tem, da so ga dvignili na prvo mesto, so mu v obilni meri poplačali vse gorje, ki so mu ga povzročili tekom vojne in mu dali polno zadoščenje. Da je postal zopet vodja delavske stranke, temu se ni čuditi, ker je najbistroumnejša glava v celi stranki. Znal pa bi kdo staviti vprašanje, kako je mogoče, da stranki, ki zastopa interese posedujočega razreda, tj. konservativna in liberalna stranka sploh dopuščata, da stoji na čelu države mož s socialističnim prepričanjem, kajti Macdonald je kljub temu, da ne soglašajo z Marxovimi revolucionarnimi (komunističnimi) metodami koncem koncev vendarle socialist. Znano je namreč, da je Macdonaldova vlada zaenkrat odvisna v parlamentu od ene izmed teh dveh strank, in sicer jo sedaj podpira liberalna stranka, kakor da bi se hotela s tem oddolžiti za podporo delavski stranki, ki jo je ta nudila, ko je bila leta 1906 v istem položaju kot sedaj delavska stranka. Da je v Angliji to možno, da pripada ministrski predsed-

nik in cela vlada tisti stranki, ki je v parlamentu v manjšini, je pripisovati dejstvu, da bi sicer spričo velikega nasprotstva, ki vlada med ostalima strankama v Angliji sedaj nobena vlada ne bila mogoča. Kakega nasilnega prevrata pa v Angliji, dokler je Macdonald na krmilu, ni pričakovati, ker je nasprotnik nasilnih metod, ker ni pristaš revolucije, marveč evolucije, (razvoja). Macdonald bo socialistični družabni red uvedel polagoma takrat, ko za to ne bo treba prelivati krvi ko bo imel socialistično večino v parlamentu, kar se utegne zgoditi že pri prihodnjih volitvah. Tudi izgleda, da bo liberalna stranka likvidirala na ta način, da se bo del pridružil konservativni, ostali del pa delavski stranki. Potem bodo imeli na angleškem samo dve stranki.

Delavski razvoj v Angliji je velezanimiv. Macdonald bo igral v delavskem gibanju še veliko vlogo predvsem radi tega, ker bo dokazal, da je delavstvu tudi potom mirnega razvoja možno dosežati velike uspehe, da ne rečemo končni njegov cilj: socializem. S tem stališčem soglašajo tudi narodni socialisti in zmerni socialni demokrati.

Končno naj omenimo še to, da opazimo, ko razmišljamo o Macdonaldu, da ima mnogo skupnega z Masarykom. Tudi Masaryk je bil zaničevan radi pravične stvari, ki jo je zastopal in se ji ni hotel odreči za nobeno ceno. Tudi Masaryk ni hotel nihče več poznati v njegovi domovini. Šele po vojni je nastopilo na Češkoslovaškem kakor v Angliji iztreženje. Danes je Masaryk prezident Češkoslovaške republike, kakor je Macdonald šef angleške vlade.

Zopet novo pričakovanje.

Malo sreče je imela doslej država z množičnimi vladami, ki so jo vodile od njenega početka. Vsaka je sicer obljubovala, da bo napravila predvsem red v državni upravi, da jo bo gospodarsko ojačila, da jej bo dala zdravo smer razvoja in napredka. Toda ostalo je pri zvencih besedah in svečanih obljubah, dejanja so izostala. Ni težko uganiti, zakaj da so izostala ona prepotrebna dejanja, ki jih je ljudstvo od vsake nove vlade željno pričakovalo in ki naj bi nadomestile zlo z dobrim, poštenim in pravičnim. Vsaka dosedanja vlada je bila vlada gotove politične ideologije, a niti ena ni hotela iti preko tega kvarnega načela, da bi videla pred seboj le dobrobit celotnega ljudstva. Vsaka vlada je stremela po tem, da na škodo celokupnosti okrepi svoj strankarski položaj. Vsaka vlada je osrečevala le poedince, a niti ena celote. Globoke odgovornosti pred ljudstvom, pred dobrobitom države ni imela niti ena za svoje najvišje vodilno geslo. Zato smo bili zašli v tako obupno stanje, da so bili pisali politični listi zadnji čas povsem odkrito o bližajoči se državljanski vojni, o razsulu države, o amputacijah itd.

Zopet imamo novo vlado. Po njenih besedah sodeč, za dejanja ni bilo še dosti prilike, se nimamo bati, da se bo v kratkem preobrazila v »režimsko« vlado, kakor njene predhodnice. Kot državni uslužbenci pričakujemo to izpolnitev njene obljube v prvi vrsti, ker je vsaka dosedanja izprememba vlade najprej pretresla državne uslužbenice in jih klasificirala za »režimske« in »protirežimske«. Od nove vlade, ki svečano obljublja, da bo vladala strogo po zakonih, pričakujemo, da ne bo stopila na opolzko pot, ki so jo hodile vse prejšnje vlade, in da ne bo prvi njen udar padel na državne uslužbenice. Državni uslužbenci sami bodo novi vladi najbolj hvaležni, ako izloči iz njihovih vrst vse one, ki so nesposobni, ki zavzemajo mesta, za katera nimajo kvalifikacije in vse one, ki bi uganjali po uradnih politično agitacijo. Skrajni čas je, da postane državni uslužbenec pri opravljanju svoje službe zopet le državni uslužbenec, poznavajoč

* Iz »Nove Pravde«.

en sam imperativ: zakon. Skrajni čas je, da se osvobodi državnega uslužbenca one režimske more, ki jo je doslej navalila vsaka vlada nanj. Za politično prepričanje se pač ne sme kaznovati nobenega državnega uslužbenca, dokler zna strogo razločevati med tem, kar mu nalaga njegova služba in kar mu nalaga njegovo politično prepričanje, seveda, ako bazira to prepričanje na strogih moralnih načelih, a ne na spekulaciji s političnimi devizami. Brezprimerna zasluga nove vlade bo, ako vrne državnim uslužbencem vero, da so v službi edinele čuvarji in izvrševalci zakonov, a ne hlapci režima. Brezprimerna zasluga nove vlade bo, ako bo upoštevala pri vsakem uslužbencu le njegovo strokovno in moralno kvalifikacijo, a ne v prvi vrsti njegovega političnega prepričanja.

Več ali manj je vsaka dosedanja vlada hotela imeti po uradih »svoje« zaupnike, »svoje« somišljenike, a ni hotela imeti v njih takih organov, katerim bi zaupal vsakdo, brez ozira na svoje politično prepričanje. In zato imamo slabo upravo, zato imamo korupcijo, zato imamo mnogo dobrih in vestnih državnih uslužbencev, katerim se gabi njihovo delo, ker ga ne morejo izvrševati po zakonih in vesti.

Pričakujemo, da bo nova vlada delala po principih, na katerih se je osnovala. Doslej smo pričakovali še od vsake vlade, da bo izpolnila vsaj del svojih obljub, danih državnim uslužbencem, a vsaka je zapustila v nas globoko sled razočaranja. Upajmo, da smo krenili z novo vlado vred tudi mi na boljše, solidnejša pota.

Ivan Dimnik:

Ali se mora res odmeriti penzija prevedenim državnim uradnikom (z nepopolnimi leti) od stare in ne od zadnje plače*.

Nasuprot čemu se ne prevedeni službenici prema propisu člana 243. penzionirati po dosadašnjim zakonima, ako su po istima stekli pravo na penziju. Po odredbama ovih potonjih zakona postopati će se i sa onim prevedenim službenicima, koji budu penzionirani unutar roka od 3 godine, računajući od dana 1. septembra 1923, nu s obzirom na činjenicu, da se prevedenim službenicima stavljaju u tečaj počam 1. oktobra 1923. prinadležnosti, koje su propisane zakonom od 31. Julija 1923. i da prema članu 138. toga zakona osnovom za računavanje penzije jeste osnovna i položajna plata, te redovna stanarina, to po našem mišljenju ima se citirana al. 2. čl. 239. razumjeti tako, da će se kot penzioniranja rečenih službenika odredbe dosadašnjih zakona primijeniti samo u pogledu načina računavanja službenog vremena, koji se u mnogom pravcu bitno razlikuje od načina računavanja toga vremena po zakonu od 31. Julia 1923. Odredba al. 2. čl. 239. ne proteže se ali na one službenike, koji su navršili zakonski broj godina službe ili su dostigli starost, poslije koje po zakonu moraju da idu u penziju.

Dr. Celso Cavalieri, predsjednik upravnog suda u Zagrebu »Disciplinski propisi po zakonu od 31. Julia 1923.« (Zaklada Tiskare »Narodnih Novina« u Zagrebu). Str. 57 i 58.

Vsakemu laiku je nejasno, kako je mogoče, da se penzija ne odmeri od one plače, ki jo uradnik uživa, temveč se bo odmerjala od plače, ki je bila pred enim, dvema ali celo tremi leti v veljavi. In vendar se to ne vrši danes samo pri prosvetnem resoru s prevedenimi učitelji, ki nimajo še polne službene dobe, temveč tudi z uradništvom enake vrste v drugih resorih.

Ta upravna praksa se utemeljuje s člonom 239. alineja 2 uradniškega zakona, dasi sami juristi dvomijo v pravilno izvajanje zakona v tem oziru. Značilna je izjava pred-

sednika zagrebškega upravnega sodišča, iz katere je tudi jasno razviden dvom v pravilno izvajanje uradniškega zakona glede odmere penzije prevedenim državnim uradnikom z nepopolnimi službenimi leti. Take dvome smo pa slišali tudi iz drugih strokovnjaških krogov.

Popolno jasnost v tem oziru bi nam dala še pritožba na državni svet v praktičnem slučaju, katerega razsodba bi bila končno veljavna in merodajna.

Odmero penzije od zadnje plače, tj. plače po novem uradniškem zakonu pa podpirajo tudi druge določbe uradniškega zakona, ki s tem izpodbijajo dosedanja prakso, da se odmerja prevedenim državnim uradnikom z nepopolnimi službenimi leti penzija od plače, ki so jo prejeli pred veljavnostjo sedanjege uradniškega zakona.

Tako n. pr. določa čl. 125.: »Če oboli uslužbenec, preden pridobi pravico do pokojnine, tako da postane nesposoben za drž. službo in se radi tega odpusti iz nje, se mu me dajati kot podpora 30% posledne plače in stanarine, ako nima drugih dohodkov in ako je nesposoben za drugo delo in pridobivanje.

Če umre uslužbenec, ki uživa po predhodnem odstavku podporo, ali stalen uslužbenec, preden je pridobil pravico do pokojnine, se sme dajati njegovi rodbini, ako nima drugih dohodkov in ako ni sposobna za pridobivanje, kot podpora 20% poslednje uslužbene plače in stanarine; člen 126. pa določa v af. 3.: »Uslužbenec ki je izvoljen za narodnega poslanca in se zaradi tega postavi na razpoloženje za čas, dokler dobiva iz državne blagajne kot plačo in stanarino toliko, kolikor je imel pokojnine, če bi bil upokojen, kakor tudi ostale rodbinske prejemke. Če tak uslužbenec ne bi imel pravice do pokojnine dobiva 40% dotedanje plače in stanarine in rodbinske prejemke. Tak uslužbenec ne dobiva prejemkov, spojenih z izvrševanjem službe (stanovanje kurjava itd.)«

V vseh gornjih slučajih je torej jasno razvidno, da se odmeri od zadnje plače, ki jo prejema uslužbenec, celo podpora onim, ki še niso pridobili pravice do pokojnine, kako naj bodo torej zastavljeni uradniki, ki so si že pridobili pravico do pokojnine za temi, s tem, da se jim odmerja pokojnina od starih plač. Še jasneje pa je razvidno, da se ima pokojnina odmerjati od poslednje plače, s prvega dela citiranega odstavka čl. 126, ki govori o plači in stanarini, torej jasno razvidno od plače novega uradniškega zakona, ker stare plače niso imele stanarine.

Najbolj jasno nam pa dokažejo to praktični slučaji.

Če bi n. pr. učitelj-narodni poslanec prejemal za časa mandata (po čl. 126.) pokojnino odmerjeno po stari plači bi dobil:

z 10. službenimi leti letno 1320 Din pokoj.					
> 11.	>	>	>	1409	>
> 12.	>	>	>	1499	>
> 13.	>	>	>	1733	>
> 14.	>	>	>	1831	>
> 15.	>	>	>	1929	>
> 16.	>	>	>	2196	>
> 17.	>	>	>	2302	>
> 18.	>	>	>	2408	>
> 19.	>	>	>	2708	>
> 20.	>	>	>	2822	>

Medtem ko je v istem členu jasno povedano, da prejema uslužbenec — narodni poslanec (torej tudi učitelj) če še nima pravice do pokojnine 40% od dotedanje plače in stanarine, torej bi dobival ta učitelj-narodni poslanec:

s 4. do 6. službenimi leti letno 3024 Din; s 7. do 8. služb. leti letno 3432 Din; s 9. služb. leti letno 3816 Din.

VESTNIK.

K izvršitvi zakona o državnih civilnih uslužbenih. (Nadaljevanje iz 21. številke). 26.) Na

vprašanje, ali pripada reduciranim državnim uslužbencem, ki so bili po redukciji postavljeni za uradnike ali zvaničnike ali dnevničarje, dvome-sečna, odnosno tromesečna odpravnina poleg prejemkov, ki jim gredo po novem imenovanju, je komisija sledečega mnenja: oni, ki so bili na novo imenovani v državno službo, morajo vrniti državni blagajni za dobo, za katero so dobili odpravnino, dotični del odpravnine, ki se jim odtegne od novih prejemkov. Oni, ki so bili takoj po redukciji na novo sprejeti, sploh nimajo pravice do odpravnine.

27. Na vprašanje, ali morajo tudi še nadalje oni, ki uživajo penzijo v tujini, plačevati do 10 odstotkov državni blagajni glasom prejšnjih predpisov, je komisija mnenja, da ta odtegljaj odslej izostane, ker ni v novem zakonu nobene tozadevne določbe.

28.) Na vprašanje generalne direkcije neposrednih davkov, ali sme predlagati direkcija za ponovno imenovanje v davčni službi one osebe, ki so bile že v davčni službi in ki so po položnem davčnem izpitu podale ostavke na državno službo, ali ki imajo samo štiri razrede gimnazije ali te izobrazbi primerno drugo šolo, je komisija mnenja, da se takšno postopanje ne more dovoliti in zato take osebe ne morejo biti postavljene na svoja prejšnja službena mesta.

Priznanje obrtno-nadaljevanje šole za drž. službo zvaničnika. Vážen odlok za železničarje in profesioniste v državni službi. Prevedba državnih uslužbencev na novi zakon je v mnogo slučajih zadela na velike težkoče zaradi raznovrstnosti šolske predizobrazbe. Po zakonu se za uvrstitev v poduradniški (zvaničniški) čin zahtevata najmanj dva razreda srednje ali njeje sorodne šole (čl. 10. zakona). Uredba o ravrstavljanju uslužbencev našteva v čl. 11, točka 3. različne šole, ki ustrezajo zahtevam zakona za uvrstitev v poduradniški čin; našteva n. pr. tudi strokovno šolo obrtnega risanja. Na posredovanje narodnega poslanca prof. Jožefa Reiserja je ministristvo prosvete v Beogradu ugodno rešilo prošnjo oblastne uprave strokovnega združenja železniških strojevodij v Ljubljani in izdalo uverjenje, dg šolska izobrazba obrtno-nadaljevalnih šol v Sloveniji ustreza izobrazbi predvideni v čl. 11, točka 3. (strokovna šola obrtnega risanja) uredbe o razvrstavljanju državnih uslužbencev in tako dalje. To uverjenje je dostavljeno oblastni upravi strokovnega združenja železniških strojevodij v Ljubljani pod O. N. (Osnovna Nastava) br. 33.590 od 15. t. m. in je seveda važnega pomena tudi za fesioniste sploh v državni službi.

Higijenska razstava v Ljubljani. Inspektor ministristva za narodno zdravje v Ljubljani priredi na letošnjem velesjemu v Ljubljani z dovoljenjem ravnateljstva in upravnega sveta Ljubljanskega velesesja higijensko razstavo, ki se namesti v dva razstavna paviljona. Paviljona sta dve žilivi Doekerjevi baraki, namenjeni za higijensko službo, epidemske bolnice in podobno. Vsak paviljon pokriva ploskev 75 kvadratnih metrov ter se postavi in zloži v dveh dneh. Razstave se udeleže različni zdravstveni zavodi in institucije na ozemlju Slovenije kakor higijenski zavod v Ljubljani, brezplačni zdravniški ambulatorij v Mariboru, zavod za socialno higijensko zaščito dece v Ljubljani, bakteriolološka stanica v Ljubljani, zdravilišče za bolne na pljučih v Topolščici, protituberkulozna liga v Mariboru, bolnica za ženske v Ljubljani, kirurški oddelk splošne bolnice v Mariboru, rentgenološki zavod v Ljubljani, mesto Ljubljana, okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, zdravilišče v Rogški Slatini in društvo za gojitev treznosti v Ljubljani. Razstavni predmeti bodo zelo zanimivi in poučni kakor za lajka tako tudi za strokovnjaka, ker je obdelanega mnogo do sedaj še neobjavljenega materijala. Deloval bo na razstavi tudi rentgen-aparat. Razstavni paviljon N bo prirejen za zdravstvena predavanja s spremljevanjem kinematografskih slik in se bodo kazali najnovejši zdravstveni filmi. Razstava bo odprta do 15. septembra, tako da jo bo moglo obiskati tudi občinstvo, ki bi bilo za držano obiskati velesesjem, predvsem naše dijaštvo.

Brezplačna vožnja za dijake. Iz Beograda poročajo, da je železniško ministristvo dovolilo brezplačne vozne karte vsem dijakom, ki ne stanejo v kraju, kjer posečajo šolo.

Uradniške družinske draginske doklade za očeta in mater. Generalno ravnateljstvo držav-

* Iz »Učiteljskega Tovariša«.

nega računovodstva je izdalo odlok, v katerem se opozarjajo vsi oni, ki so vložili prošnje za priznanje družinskih draginskih doklad za očeta in mater, kakor tudi za priznanje tozadevnih razlik, da se take prošnje, vložene po 1. maju t. l., ne rešujejo več, ker ni zakonske podlage za priznanje pravice na te doklade.

Povlastice na železnicama SHS za posetioce Velikog Sajma in Pragu. Ministarstvo Saobračaja kralj. Srba, Hrvatov i Slovenaca dovolilo je na svim jugoslavenskim železnicama posetiocima Praškog Velikog Sajma, koji će se držati od 21. do 28. septembra o. g. 50% popusta na voznoj cijeni kao u odlasku, tako i u povratku uz propisnu legitimaciju, koju izdaje uprava velesajma u Pragu. Ova povlastica važi za sve osobne i brze vozove osim Simplon Orient Express. Isto je ministarstvo dovolilo popust od 50% od normalne tarife za izložene predmete. Ove povlastice važu od 11. septembra do 8. oktobra 1924.

Sprejem v državno šolo za davčne uradnike. Ta šola se otvori 1. septembra 1924 in bo trajala do 15. maja 1926. l. Sprejemajo se glasom pravilnika o tej šoli oni, ki so dovršili najmanj 6 razredov srednje šole. Ako bi bilo takih prijavljenih premalo, ali v izjemnih primerih, se sprejemajo tudi oni, ki imajo le 5 razredov gimnazije in še eno leto strokovne šole. Prošnje za sprejem mora napisati vsak svojeručno in jo mora odposlati »Upravi Državne Porezničke škole (zgrada generalne direkcije neposrednih poreza) u Beogradu.« Prošnji je treba priložiti: 1. šolsko naznanilo in krstni list, 2. zdravniško izpričevalo o stanju zdravja; 3. izjavo za redno pohajanje šole in izjavo, da bo ostal po dovršeni šoli najmanj 5 let v davčni službi, a v nasprotnem primeru, da bo povrnil državi vse stroške za čas šolanja; 4. siromašni učenci morajo dokazati siromašno stanje svojih staršev s tem, da predlože izjavo pristojne davčne oblasti o višini neposrednega davka, ki ga plačujejo starši prosilca; 5. kandidati, ki ne prihajajo neposredno iz šole, morajo dokazati, kje da so bili v času od izstopa iz šole in kako da

so se obnašali v tem času. Za mladoletne kandidate morajo podati po točki tretji izjavo njihovi starši oziroma zakoniti namestniki. V šolo se sprejme 80 učencev. Siromašni kandidati bodo dobivali po 700 dinarjev mesečne državne podpore. Rok za prijave traja do 25. avgusta.

Podoficirji kot državni uradniki. Ministarstvo vojske in mornarice je izdalo naredbo, da morajo podoficirji, ki imajo potrebne pogoje, da po čl. 73. zakona o ustrojstvu vojske in mornarice postanejo civilni uradniki, sprovediti prej eno leto v pripravljalni službi za gotovo stroko. Izvzeti so pri tem le oni podoficirji, ki so pred 6. septembrom 1923. po čl. 24. starega zakona že odslužili 6 mesecev v pripravljalni službi, a niso bili sprejeti v civilno službo, ker ni bilo izpraznjenega službenega mesta.

Ponovno razvrščanje državnih uradnikov. V ministarstvu pravde se je vršila konferenca delegatov vseh ministrstev, na kateri se je razpravljalo o projektu, da se ustvari sistem enotne klasifikacije uradnikov pri vseh državnih institucijah naše kraljevine. Projekt je simpatičen zlasti zagradell, ker se je pri sedanjih klasifikacijah pripetilo mnogo nepravilnosti.

Pred kampanjo sladkorne pese. Na predlog ministra poljoprivrede je bila v železniškem ministarstvu konferenca predstavnikov sladkornih tvorničarjev in producentov sladkorne pese. Po daljši debati so se zedinili ti predstavniki, da bo cena za 100 kg sladkorne pese letošnje kampanje 40 dinarjev. Kampanja bo dala približno 90.000 kg sladkorne pese. Železniško ministarstvo bo dalo na razpolago 800 vagonov za prevoz pese.

Ali ni to izzivanje? Beogradska »Politika« prinaša sledečo vest iz Skoplja: »Na banketu, ki so ga priredili 2. avgusta skopljski muslimani delegatom džemijeta, je bila prišla na licitacijo ena cigareta »Vardar«. Prihod od licitacije je šel v blagajno džemijetskega glasila »Hak«. Cigareta je bila izlicitirana za 40.000 dinarjev, piši in beri štiridesettisoč dinarjev! Izlicitiral jo je Šerata-aga iz Novega Pazara.« Brez komentarja!

PISALNE STROJE

Najcenejše stare in nove
kako tudi ose potrebščine pri
L. Baraga

Ljubljana Ljubljana
SELENBURGOVA UL. 6/1
Mehanična delavnica (popravljalnica)

Tovarna čevljev Peter Kozina & Komp. izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovejše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana-Breg 20, Aleksandrova cesta 1., Prešernova ulica; Zagreb, Račkoga ulica 3.

KOLESA
NAJBOLJŠA NUDI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BNK

Razširjajte
„Naš Glas“!

Usnje

kupite najceneje pri tvrdki
Franc Pleterski
Ljubljana, Vodnikov trg 5
Državnim nameščencem
popust.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo
dežnikov in solnčnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo točno in solfano

Za nakup

kuhinjske opreme, posteljnih vložkov, železnih postelj, priprave za vkuho sadja, pohištvenih okovov in druge železnine se priporoča

FRAN ŠTUPICA

veletrgovina z železino in poljedelskimi stroji, zaloga smodnika, razstreljiv in cementa. — Nakup starih kovin v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 1.

Krojaštvo **Fran Igljč** Krojaštvo
Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 28.
Izdelovanje oblek za gospode, otroke in uniforme.
Za dame po najnovejšem modernem kroju.
Lastna zaloga modnega blaga.
— Uradnikom znaten popust. —

Priporoča se za nakup vseh
pisarniških in šolskih potrebščin
tvrdka

M. Tičar, Ljubljana.

„Aikadont“
zobna pasta.

Glavna zaloga drogerija.

Anton Kanc, Ljubljana.

Tovariši!

Priporoča se Vam trgovina s papirjem, pisarniški in šolski potrebščinami

K. Tilla nasl. A. Gruber

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.

Prvovrstno blago in zmerne cene.

Priporoča se

I. Korenčan

trgovina pletenin, norimberškega in galanterijskega blaga na veliko in malo.

Velika zaloga volne za pletenje jumperjev, nogavic itd

Cene nizke — postrežba točna.

Ljubljana, Mestni trg 20.

F. Szantner, Ljubljana
Šelenburgova ul. 1.

Špecialist za ortopedična in anatomska obuvala in trgovcev s čevlji.

Modna in športna trgovina
za dame in gospode
P. Magdič
LJUBLJANA
nasproti glavne pošte.
Telefon int. 438.

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov
priporoča tudi svojo veliko izbiro spominskih izdelkov, galanterijo in parfumerijo

M. Mihelič

Ljubljana, Šelenburgova ul.

Perje in puh

C. J. HAMANN

— Ljubljana, Mestni trg 8. —

—————

Priporoča se
modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

**Nabavljalna zadruga državnih
nameščencev v Ljubljani**

Najcenejši nakup banaške moke, sladkorja, kave, olja, masti, riža, testenin, pralnega in toaletnega mila, južnega sadja, dišav ter vseh vrst špecijskega in kolonijalnega blaga.

**Vedno
najnižje
cene!**